

Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Zaborskiego Parku Krajobrazowego

Opracował:

Mariusz Grzempa

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych

Oddział Zespołu w Charzykowach Zaborski Park Krajobrazowy

ul. Turystyczna 10 89-606 Charzykowy

tel./fax 52 396 09 64 lub 727 660 065

e-mail: zpk@pomorskieparki.pl

www.zaborskipark.pl

Charzykowy, 2023

SPIS TREŚCI

1. Cel i podstawy prawne opracowania
2. Uwarunkowania udostępniania wód Zaborskiego Parku Krajobrazowego dla turystyki i rekreacji
3. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Zaborskiego Parku Krajobrazowego
4. Miejsca w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji
5. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych
6. Kontakty alarmowe
7. Źródła opracowania/literatura

1. Cel i podstawy prawne opracowania

Celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych Zaborskiego Parku Krajobrazowego, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 656 ze zm.) zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

1) dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;

2) oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;

3) prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:

a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,

b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpiei,

c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;

4) informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;

5) zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, odpowiada (art. 4 ust. 2):

1) na terenie parku narodowego lub krajobrazowego - dyrektor parku,

2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji - osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,

3) na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) - zwani dalej "zarządzającym obszarem wodnym".

Zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy.

2. Uwarunkowania udostępniania wód Zaborskiego Parku Krajobrazowego dla turystyki i rekreacji

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody dla parku krajobrazowego ustala się plan ochrony. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody, określa zakres prac na potrzeby sporządzenia projektu tego planu. Zakres prac nad planem obejmuje m.in. opracowanie koncepcji ochrony zasobów, tworów i składników przyrody oraz wartości kulturowych parku krajobrazowego, w szczególności określenie **sposobów korzystania z obszarów parku krajobrazowego udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania**. Zaborski Park Krajobrazowy (ZPK) posiada projekt planu ochrony. Dokument ten został wykonany w ramach projektu „Opracowanie projektów planów ochrony parków krajobrazowych wchodzących w skład Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych” realizowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Zaborski Park Krajobrazowy charakteryzuje obfitość naturalnych wód: jezior i rzek. Na jego obszarze występuje 47 jezior różnej wielkości. Łączna powierzchnia wszystkich akwenów wynosi 4269,96 ha, co stanowi 12,54 % powierzchni Parku. Zestawienie jezior zawiera tabela nr 1.

Jeziora Parku są bardzo zróżnicowane pod względem cech morfologicznych. Największe – Jezioro Charzykowskie – ma powierzchnię 1363,8 ha, głębokość maksymalną 30,5 m, średnią 9,8 m i objętość 134 533,2 tys. m³. Najgłębsze – jezioro Płęsno – osiąga głębokość maksymalną 37,0 m i średnią 16,0 m. Zaborski Park Krajobrazowy położony jest w dorzeczu Brdy, która wraz z leżącymi w jej biegu jeziorami stanowi jego główną arterię wodną. Na obszarze ZPK system Brdy przyjmuje szereg dopływów, które podobnie jak Brda, w większości biorą swój początek poza granicami Parku. Sieć rzeczna ZPK jest wykształcona słabo, a jej układ przestrzenny odwzorowuje przebieg rynien polodowcowych. Większość cieków płynie na południe lub na południowy wschód dawnymi szlakami odpływu wód roztopowych, zgodnie z nachyleniem terenu ukształtowanym w epoce lodowej. W związku ze znacznym nachyleniem sandru, rzeki mają zazwyczaj stosunkowo duży spadek i przypominają rzeki typu podgórskiego. Do największych prawych dopływów Brdy należą: Czerwona Struga, Jarcewska Struga oraz Struga Siedmiu Jezior (odwadnia obszar Parku Narodowego „Bory Tucholskie”). Wśród lewych dopływów należy wymienić: Chocinę, Zbrzycę (z dopływami: Młosiną, Kulawą i Kłonecznicą), Orlą Strugę i Czernicki Rów. Łączna długość cieków Parku osiąga 245 km, a z uwzględnieniem przepływowych odcinków jeziornych 276 km, co daje średnią gęstość sieci rzecznej 0,8 km/km². Walorem zasługującym na ochronę jest znaczny udział odcinków o charakterze naturalnym, osiągający 43% całkowitej długości cieków. Pozostałe 57% stanowi sieć sztucznego drenażu, rozbudowana w celu odwadniania bagien i mokradeł oraz w mniejszym

stopniu rowy systemów nawadniających. Rozmieszczenie wód na terenie Zaborskiego Parku Krajobrazowego przedstawia mapa nr 1.

Powierzchnię, opis granic, cele ochrony oraz zakazy wybrane z art. 17 ustawy o ochronie przyrody (uop), a obowiązujące na terenie Zaborskiego Parku Krajobrazowego, określa uchwała nr 144/VII/11 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 27 maja 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. nr 66/2011 poz. 1459 z dnia 2.06.2011 r. ze zm.). Na podstawie §3. pkt. 13 ww. uchwały na terenie ZPK obowiązuje **zakaz używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych**. Zakaz o którym mowa w § 3 pkt 13 nie dotyczy:

- 1) Jeziora Charzykowskiego,
- 2) używania łodzi o napędzie elektrycznym o mocy do 5 KM, z wyłączeniem jezior lobeliowych (Jez. Nawionek, Jez. Piecki, Jez. Czarne, Jez. Moczadło, Jez. Żabionek, Jez. Sosnówek, Jez. Długie – gmina Brusy),
- 3) stosowania pomocniczych silników spalinowych o mocy do 10 KM na jachtach żaglowych na odcinku rzeki Brdy o długości 50 m poniżej mostu zwodzonego w miejscowości Małe Swornegacie w kierunku Jez. Długiego, w okresie od 1 maja do 30 września,
- 4) prowadzenia prac badawczo-naukowych przez jednostki naukowe w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1620 z późn. zm.),
- 5) zapewnienia bezpieczeństwa uprawiającym sporty żeglarskie w formach zorganizowanych (szkółki, kluby, regaty)”.

Zakaz ten nie dotyczy również (art. 17 ust. 4 uop)

- statków jednostek ratowniczych,
- jednostek organizacyjnych właściciela wód lub urzędów wodnych zlokalizowanych na wodach,
- inspektorów żeglugi śródlądowej,
- Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej,
- promów w ciągu dróg publicznych,
- prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej,
- wykonywania zadań z zakresu ochrony przyrody przez Służbę Parku Krajobrazowego.

Ponadto zakaz nie dotyczy: wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa, prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym oraz realizacji inwestycji celu publicznego.

W związku z Uchwałą nr XV/163/2016 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 21 kwietnia 2016 r. w sprawie uprawiania sportów motorowodnych i turystyki motorowodnej na Jeziorze Charzykowskim obowiązują następujące zasady:

„§1

Wprowadza się poniżej określone ograniczenia i zakazy dotyczące pływania statkami o spalinowym napędzie mechanicznym w tym skuterów wodnych na Jeziorze Charzykowskim w

celu zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych.

§2.

1. Na Jeziorze Charzykowskim wprowadza się zakaz pływania statkami o spalinowym napędzie mechanicznym, w tym skuterów wodnych w odległości mniejszej niż 100 m od brzegu jeziora, w tym także przystani portów oraz wypożyczalni sprzętu pływającego.
2. W południowej części Jeziora Charzykowskiego począwszy od zatoki Wolność do ujścia Jarcewskiej Strugi (akwen Charzykowy) wprowadza się całkowity zakaz pływania skuterów wodnych.
3. Strefa zakazu, o którym mowa w §2 ust. 2 oznaczona będzie wystawionym na wodzie znakiem żeglugowym A.20, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do uchwały.
4. Miejscem wodowania skuterów wodnych jest slip w Porcie Jachtowym w Charzykowach przy ul. Rybackiej, gdzie wprowadza się obowiązek rejestracji wypływających skuterów wodnych, zgodnie z Regulaminem Portu Jachtowego w Charzykowach.

§3.

Zakaz, o którym mowa w § 2 ust. 1 i 2, nie dotyczy statków i skuterów wodnych odpływających i dopływających do brzegu z minimalną sterowną prędkością, z zachowaniem szczególnej ostrożności eliminującej zagrożenie dla osób kąpiących się i wypoczywających na wodzie oraz skuterów wodnych płynących z prędkością manewrową od wyznaczonego miejsca wodowania, o którym mowa w § 2 ust. 4 do wyznaczonego dla nich akwenu pływania oznaczonego znakiem E.24, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§4.

Zakazy określone w § 2 ust. 1 i 2 obowiązują w bieżącym roku kalendarzowym do 15 października 2016 r., a w każdym następnym roku kalendarzowym od dnia 15 kwietnia do dnia 15 października.”

3. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Zaborskiego Parku Krajobrazowego

Czynnikami wpływającymi na ilość osób korzystających z walorów rekreacyjnych i turystycznych wód ZPK są pogodna aura i okresy wakacyjno – wypoczynkowe. W tych okresach znacznie wzrasta liczba korzystających z kąpeli oraz sprzętu wodnego, należy liczyć się ze wzrostem zagrożenia związanego z przypadkami utonięć. Kąpiel lub zabawa w wodzie, to forma rekreacji związana z letnim wypoczynkiem. Wejście do wody stwarza jednak zawsze zagrożenie, z którym należy się liczyć. Szczególnie groźne sytuacje to:

- niedostateczne umiejętności pływania,
- pływanie pod wpływem alkoholu,
- wstrząs termiczny,
- nadmierne oziębienie organizmu,
- wchodzenie do wody przy schorzeniach,
- skurcze,
- wiry,

- brodzenie w rzece,
- skakanie do nieznannej wody,
- przecenianie swoich sił i umiejętności,
- nieodpowiednia zabawa,
- miejsca zarośnięte przez roślinność wodną,
- zimne prądy,
- podpływanie do zakotwiczonych lub przepływających statków,
- nagła zmiana warunków na wodzie,
- kąpiel w miejscach niewyznaczonych.

Zagrożenia dla osób kąpiących wynikają z:

- braku lub słabej umiejętności pływania, niewłaściwej oceny tych umiejętności bądź złego stanu zdrowia,
- korzystania z miejsc nie przystosowanych do kąpieli - wpływanie w strefy porośnięte roślinnością wodną lub w miejsca bagniste, wykonywania skoków do wody bez znajomości głębokości i występowania obiektów zanurzonych,
- odbywania kąpieli w stanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- odbywania kąpieli przy niesprzyjających warunkach pogodowych,
- możliwość kolizji z jednostkami pływającymi.

Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi:

- niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką, wykonywania ryzykownych manewrów, niedostosowania takielunku statków żaglowych do aktualnych warunków pogodowych,
- słabej wiedzy na temat batymetrii akwenu,
- występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych dla żeglugi – mielizn i przedmiotów zanurzonych, w tym wbitych w dno kołków służących do rozpinania sieci rybackich bądź cumowania łodzi wędkarskich,
- złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych),
- braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych, a w przypadku większych jednostek – tak że kół ratunkowych i gaśnic.

Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych:

- niedostatecznych kwalifikacji i praktyki nurkowej,
- nieprawidłowej oceny warunków wpływających na bezpieczeństwo nurkowania, w tym widoczności pod wodą,
- przekraczania maksymalnej głębokości nurkowania wynikającej z posiadanych kwalifikacji,
- występowania w wodzie obiektów zagrażających unieruchomieniu płetwonurka pod wodą, w szczególności zatopionych sieci rybackich.

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego ma obowiązek ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych i przekazywania informacji o ujawnionych zagrożeniach właściwej radzie gminy, wynikający z art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy, powinien realizować na obszarze, na którym wykonuje ratownictwo wodne. Ustawodawca nie przewidział żadnych uprawnień kontrolnych dla podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego, stąd też jako nie mające podstaw prawnych są działania tych podmiotów, polegające na dokonywaniu „kontroli”, „audytów”, „przeглядów” pod względem zapewnienia warunków bezpieczeństwa przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi i sposobu realizacji przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi obowiązków określanych ustawą. Dopuszczalne jest natomiast wydawanie – na zlecenie zarządzającego wyznaczonym obszarem wodnym – opinii w kwestii warunków bezpieczeństwa na danym wyznaczonym obszarze wodnym.

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie:

- brak wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie wędkarstwa i sportów zimowych,
- załamanie się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródłiskowych,
- załamania się pokrywy lodowej po wjeździe na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem, ciągnikiem lub ądem,
- w przypadku wpadnięcia do wody - brak lub słaba umiejętność pływania, szok termiczny, szybkie wychłodzenie organizmu, brak sprzętu asekuracyjnego umożliwiającego wyjście na lód,
- niewłaściwego dla warunków pogodowych ubrania, skutkującego wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamarznięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawiania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

4. Miejsca w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji

Zestawienie jezior i rzek, gdzie zidentyfikowano zagrożenia **dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji** zawarto w tabeli nr 2. W opracowaniu użyto sformułowań dotyczących miejsc, które wykorzystywane są do rekreacji wodnej (kąpiele, pływanie itp.). Są to: „kąpielisko” oraz „miejsce wykorzystywane do kąpieli”. W przypadku zwrotu „kąpielisko”, rozumie się przez to miejsce zdefiniowane zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne: *kąpielisko - rozumie się przez to wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpieli; kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowiskowy, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik*

wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych; W przypadku użytego w opracowaniu zwrotu „miejsce wykorzystywane do kąpielii” nie ma on odniesienia do definicji ustawowej, a jedynie są to miejsca wykorzystywane do kąpielii, np. „dzikie plaże” itp., bardzo często bez jakiegokolwiek infrastruktury.

1. Jezioro Charzykowskie

- 1.1. Charzykowy – Wypożyczalnia Zacisze – pomost i wypożyczalnia sprzętu wodnego
- 1.2. Charzykowy – pomost i mała przystań żeglarska
- 1.3. Charzykowy – pomosty, kąpielisko nadzorowane przez WOPR, wyznaczone przez Radę Gminy w Chojnicach na podstawie uchwały nr XLI/695/2023 z dnia 24 lutego 2023 r. kąpielisko w miejscowości Charzykowy, na działkach o nr ewidencyjnych 64, 157/8, 238/7, 239/5, 239/9, 263/9 obręb Charzykowy, wzdłuż linii brzegowej o długości 99 m, czynne w okresie od 26 czerwca do 31 sierpnia;
- 1.4. Charzykowy – Port jachtowy administrowany przez Chojnicki Klub Żeglarski, regaty sportowe
- 1.5. Charzykowy – pomost, wypożyczalnia sprzętu wodnego, miejsce wykorzystywane do kąpielii
- 1.6. Charzykowy – pomost Ośrodka Wypoczynkowego Rejs, wypożyczalnia sprzętu wodnego, szkoła windsurfingu
- 1.7. Szukotnik – baza rybacko-wędkarska
- 1.8. Stary Młyn – cumowisko łodzi wędkarskich
- 1.9. Funka – Harcerskie Centrum Edukacji Ekologicznej – pomosty, przystań żeglarska, czarter jachtów YACHTS4FUN, miejsce wykorzystywane do kąpielii
- 1.10. Funka – pomost Ośrodka Wypoczynkowego Mikomania, wypożyczalnia sprzętu wodnego, kąpielisko wyznaczone przez Radę Gminy w Chojnicach na podstawie uchwały nr XLI/695/2023 z dnia 24 lutego 2023 r.; kąpielisko w miejscowości Funka, na działkach o nr ewidencyjnych 64, 3069/9 i 1072 obręb Charzykowy, wzdłuż linii brzegowej o długości 20 m, czynne w okresie od 26 czerwca do 31 sierpnia;
- 1.11. Funka - Bachorze – miejsce wykorzystywane do kąpielii między Funką, a Bachorzem
- 1.12. Bachorze – pomost Ośrodka Natura, wypożyczalnia sprzętu wodnego, miejsce wykorzystywane do kąpielii, miejsce wodowania skuterów
- 1.13. Bachorze – cumowisko łodzi wędkarskich
- 1.14. Strużka – miejsce wykorzystywane do kąpielii w rejonie ujścia Strugi Siedmiu Jezior między Bachorzem, a Małymi Swornegaciami
- 1.15. Małe Swornegacie – pomost i mała przystań żeglarska
- 1.16. Małe Swornegacie – pomost, miejsce wodowania i podejmowania kajaków, kąpielisko nadzorowane przez WOPR wyznaczone przez Radę Gminy w Chojnicach na podstawie uchwały nr XLI/695/2023 z dnia 24 lutego 2023 r.; kąpielisko w miejscowości Małe Swornegacie, na działkach o nr ewidencyjnych 64 obręb Charzykowy i 820/2 obręb Swornegacie, wzdłuż linii brzegowej o długości 25 m, czynne w okresie od 26 czerwca do 31 sierpnia;
- 1.17. Małe Swornegacie – most zwodzony na Brdzie

- 1.18. Małe Swornegacie – pole namiotowe, miejsce wodowania i podejmowania kajaków, miejsce wykorzystywane do kąpielii
- 1.19. Ujście rzeki Brdy do Jeziora Charzykowskiego – miejsce niebezpieczne dla kajakarzy
- 1.20. Kopernica baza harcerska – miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii; wniosek Szczepu ZHP „UNIA” im. Władysława Jagiełły Hufiec Kraków – Nowa Huta im. Mariusza Zaruskiego z siedzibą ul. Kaczeńców 7, 31-831 Kraków; grunty pod wodami jeziora Charzykowskiego na wysokości działki o numerze geodezyjnym 3207, obręb Kopernica;
- 1.21. Kopernica – pomost ośrodka Domki Nad Jeziorem, mała przystań żeglarska, miejsce wykorzystywane do kąpielii
- 1.22. Zatoka Wolność – pomosty osób fizycznych, mała przystań żeglarska
2. Jezioro Niedźwiedzie – miejsce licznie wykorzystywane do kąpielii przez mieszkańców okolicznych wsi (Chojniczki, Jarcewo, Czartołomie) oraz Chojnic (łatwy dojazd, z centrum miasta to ok. 5 km), strefa przybrzeżna jeziora miejscami intensywnie porośnięta roślinnością podwodną stanowiącą zagrożenie dla kąpiących się;
3. Jezioro Duże Łowne – Ośrodek Wypoczynkowy Leśna Ciszka, miejsce wykorzystywane do kąpielii
4. Jezioro Małe Głuche k. Chocińskiego Młyna – miejsce wykorzystywane do kąpielii
5. Jezioro Duże Głuche k. Chocińskiego Młyna
  - 5.1. Miejsce wykorzystywane do kąpielii
  - 5.2. Cumowisko łodzi wędkarskich
6. Jezioro Długie
  - 6.1. Pole namiotowe „Na cyplu” – miejsce wykorzystywane do kąpielii
  - 6.2. Pole namiotowe „Wigwam” – pomosty, miejsce wykorzystywane do kąpielii, stacja kajakowa
  - 6.3. Małe Swornegacie „Przy krzyżu” – miejsce wykorzystywane do kąpielii
7. Jezioro Karsińskie
  - 7.1. Małe Swornegacie – pomost Osady Małe Swory, wypożyczalnia sprzętu wodnego, miejsce wykorzystywane do kąpielii
  - 7.2. Owink – miejsce wykorzystywane do kąpielii
  - 7.3. Psia Góra – pomost ośrodka wypoczynkowego Przystań Kusznierewiczka, przystań żeglarska
  - 7.4. Swornegacie – pomost, kąpielisko nadzorowane przez WOPR wyznaczone przez Radę Gminy w Chojnicach na podstawie uchwały nr XLI/695/2023 z dnia 24 lutego 2023 r.; kąpielisko w miejscowości Swornegacie, na działkach o nr ewidencyjnych 443 i 1010/9 obręb Swornegacie, wzdłuż linii brzegowej o długości 40 m, czynne od 26 czerwca do 31 sierpnia; szkoła windsurfingu;
  - 7.5. Swornegacie – pomost, przystań żeglarska „U Górników”
  - 7.6. Swornegacie Tobołka – wypożyczalnia sprzętu wodnego
  - 7.7. Ujście rzeki Chociny – miejsce niebezpieczne dla kajakarzy
8. Jezioro Witoczno – stacja wodna PTTK
9. Jezioro Płęsno – cumowisko sprzętu wodnego, miejsce wykorzystywane do kąpielii

10. Jezioro Małoląckie – pole namiotowe
11. Jezioro Łąckie
  - 11.1. Pomost Domu Wypoczynkowego Drzewicz – pomost, cumowisko sprzętu wodnego, miejsce wykorzystywane do kąpielii
  - 11.2. Pomost Ośrodka Wypoczynkowego Soszko – pomost, cumowisko sprzętu wodnego, miejsce wykorzystywane do kąpielii
12. Jezioro Dybrzk
  - 12.1. Drzewicz pole namiotowe – pomost, miejsce wodowania i podejmowania kajaków, miejsce wykorzystywane do kąpielii
  - 12.2. Ośrodek wypoczynkowy „U Szymańskich” – miejsce wykorzystywane do kąpielii
  - 12.3. Czernica baza harcerska – pomost, kąpielisko Harcerskiej Bazy Obozowej w Czernicy wyznaczone na podstawie Uchwały nr XLI/342/23 RADY MIEJSKIEJ W BRUSACH z dnia 30 marca 2023 r.; zlokalizowane na działce nr 5 obręb ewidencyjny Męcikał, stanowiącej grunty pod wodami jeziora Dybrzk, przy działce nr 3292 obręb Męcikał, czynne w okresie od 24 czerwca do 31 sierpnia 2023 roku;
  - 12.4. Czernica - pomost, miejsce licznie wykorzystywane do kąpielii, kąpielisko „Czernica” wyznaczone na podstawie Uchwały nr XLI/342/23 RADY MIEJSKIEJ W BRUSACH z dnia 30 marca 2023 r.; strefa przybrzeżna jeziora miejscami intensywnie porośnięta roślinnością podwodną stanowiącą zagrożenie dla kąpiących się; kąpielisko „Czernica” zlokalizowane jest na działce nr 5 obręb ewidencyjny Męcikał, stanowiącej grunty pod wodami jeziora Dybrzk, przy działce nr 20/83 obręb Męcikał, czynne w okresie od 24 czerwca do 31 sierpnia 2023 roku;
13. Jezioro Kosobudno - pomost Akademickiego Ośrodka Szkoleniowego Akademii Marynarki Wojennej – cumowisko sprzętu wodnego, miejsce wykorzystywane do kąpielii
14. Jezioro Gardliczno Duże – miejsce wykorzystywane do kąpielii
15. Jezioro Zmarłe – miejsce wykorzystywane do kąpielii
16. Jezioro Śluza – nielegalne miejsce cumowania kajaków, miejsce wykorzystywane do kąpielii
17. Jezioro Milachowo – wpływ i wypływ rzeki Zbrzycy, miejsce niebezpieczne dla kajakarzy
18. Jezioro Warszyn – pomosty, miejsce cumowania sprzętu wodnego
19. Jezioro Leśno Dolne – pomost, miejsce wodowania kajaków, miejsce wykorzystywane do kąpielii
20. Jezioro Parzyn – rzeka Zbrzyca – cumowisko łodzi wędkarskich
21. Jezioro Kruszyńskie – szlak kajakowy Zbrzycy
22. Jezioro Somińskie – szlak kajakowy Zbrzycy
23. Rzeka Młosina – szlak kajakowy
24. Rzeka Zbrzyca – szlak kajakowy
25. Rzeka Kłonecznica – szlak kajakowy
26. Rzeka Chocina – szlak kajakowy
27. Rzeka Brda – szlak kajakowy

Tabela 2. Jeziora i rzeki Zaborskiego Parku Krajobrazowego, gdzie zidentyfikowano zagrożenia dla bezpieczeństwa

Lp.	Jezioro/rzeka	Nazwa	Gmina
1.	Jezioro	Charzykowskie	Chojnice
2.	Jezioro	Niedźwiedzie	Chojnice
3.	Jezioro	Duże Łowne	Chojnice
4.	Jezioro	Małe Głuche	Chojnice
5.	Jezioro	Duże Głuche	Chojnice
6.	Jezioro	Długie	Chojnice
7.	Jezioro	Karsińskie	Chojnice
8.	Jezioro	Witoczno	Chojnice
9.	Jezioro	Płęsno	Brusy
10.	Jezioro	Małotańskie	Brusy
11.	Jezioro	Łąckie	Brusy
12.	Jezioro	Dybrzk	Brusy
13.	Jezioro	Kosobudno	Brusy
14.	Jezioro	Gardliczno Duże	Chojnice
15.	Jezioro	Zmarłe	Brusy
16.	Jezioro	Śluza	Chojnice
17.	Jezioro	Milachowo	Brusy
18.	Jezioro	Warszyn	Brusy
19.	Jezioro	Leśno Dolne	Brusy
20.	Jezioro	Parzyn	Brusy
21.	Jezioro	Kruszyńskie	Brusy
22.	Jezioro	Somińskie	Brusy
23.	Rzeka	Młosina	Brusy
24.	Rzeka	Zbrzyca	Brusy, Chojnice
25.	Rzeka	Kłonecznica	Brusy
26.	Rzeka	Chocina	Chojnice
27.	Rzeka	Brda	Brusy, Chojnice

5. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych

Chojnickie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe z siedzibą w Charzykowach dysponuje:

- ratownikami wolontariuszami w bazach alarmowych WOPR w Charzykowach (4 osoby), Małych Swornegaciach (2 osoby) i Swornegaciach (2 osoby), które funkcjonują od 1 lipca do 31 sierpnia,
- 3 łodziami ratowniczymi z niezbędnym wyposażeniem,
- przyczepami do transportu łodzi,
- skuterem wodnym.

Państwowa Powiatowa Straż Pożarna w Chojnicach:

- łódź,
- sanie lodowe,
- suche skafandry do ratownictwa lodowego,
- kamizelki ratownicze.

Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach – Nieetatowe Ogniwo Wodne przy Rewirze Dzielnicowych w Charzykowach:

- 3 funkcjonariuszy z uprawnieniami ratownictwa wodnego i sternika motorowodnego pełniących służbę głównie na wodzie,
- 2 funkcjonariuszy pełniących służbę na terenach przywodnych,
- dwie łodzie motorowe, które w sezonie wakacyjnym stacjonują w m. Charzykowy,
- 1 radiowóz.

Ochotnicze straże pożarne gminy Chojnice i Brusy:

Ochotnicza Straż Pożarna Charzykowy:

- 20 Strażaków OSP,
- łódź ratownicza – 40kM, 6 osobowa,
- sanie lodowe.

Ochotnicza Straż Pożarna Swornegacie:

- 10 Strażaków OSP,
- sanie lodowe.

Ochotnicza Straż Pożarna Brusy:

- 52 strażaków OSP,
- 4 wozy bojowe.

Ochotnicza Straż Pożarna Leśno:

- 20 strażaków OSP,
- 2 wozy bojowe,
- sanie lodowe,
- 4 suche skafandry do ratownictwa lodowego,
- łódź ratownicza z silnikiem strumieniowym.

6. Kontakty alarmowe

W razie zagrożenia zdrowia lub życia liczy się CZAS

112

nr alarmowy, bezpłatny, obowiązuje na terenie całej Unii Europejskiej

601 100 100

nr alarmowy, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

1. Chojnickie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe - Charzykowy ul. Jeziorna 53a tel. 608354356 e-mail: woprchojnice@wp.pl

2. Szpitalny Oddział Ratunkowy - Chojnice ul. Leśna 10
52 39 56 779 Lekarz Dyżurny; 52 39 56 780 Lekarz Dyżurny; 52 39 56 604 Gabinet Lekarski; 52 39 56 775 Dyspozytor; 52 39 56 999 Dyspozytor

3. Komenda Powiatowa Policji w Chojnicach - Chojnice ul. Warszawska 13 tel. alarmowy 997, 112 tel. 52 39-56-105 e-mail: kppchojnice@pomorska.policja.gov.pl

4. Rewir Dzielnicowych w Charzykowach – Charzykowy ul. Jeziorna 56/2 tel. 52 3956230

Kontakt telefoniczny z dzielnicowym: 47 7436231

e-mail: dzielnicowy.charzykowy1@gd.policja.gov.pl

Dzielnica nr I obejmuje:

Sołectwo Kłodawa, miejscowości: Kłodawa, Kłodawa Leśnictwo, Kłodawa, Jasnowo; Sołectwo Zbieniny; Sołectwo Powąłki; Sołectwo Czartołomie-Jarcewo, miejscowości: Czartołomie, Jarcewo; Sołectwo Kławkowo; Sołectwo Krojanty, miejscowości: Krojanty, Krojanty Wybudowania; Sołectwo Kruszka, miejscowości: Kruszka, Jeziorki, Jasnowo; Sołectwo Lotyń, miejscowości: Lotyń, Białe Błoto, Jakubowo, Nicponia, Sternowo; Sołectwo Nowa Cerkiew, miejscowości: Nowa Cerkiew, Szlachetna Nowa Cerkiew; Sołectwo Pawłowo; Sołectwo Pawłówko-Lipienice, miejscowości: Pawłówko, Lipienice; Sołectwo Raclawki; Sołectwo Gockowice-Objezierze, miejscowości: Gockowice, Objezierze; Sołectwo Silno; Sołectwo Klosnowo, miejscowości: Klosnowo, Józefowo; miejscowość Igły; teren oczyszczalni ścieków przy ul. Igielskiej w Chojnicach

Kontakt telefoniczny z dzielnicowym: 52 39 56 231, tel. kom. 571 335 149

e-mail: dzielnicowy.charzykowy2@gd.policja.gov.pl

Dzielnica nr II obejmuje:

Sołectwo Nieżychowice; Sołectwo Chojnaty; Sołectwo Moszczenica; Sołectwo Angowice ; Sołectwo Lichnowy; Sołectwo Granowo; Sołectwo Ostrowite; Sołectwo Nowe Ostrowite; Sołectwo Nowy Dwór - Cołdanki, miejscowości: Nowy Dwór, Cołdanki; Sołectwo Doręgowice, miejscowości: Doręgowice, Kamionka; Sołectwo Ogorzeliney, miejscowości: Ogorzeliney, Ogorzeliney Osiedle Słoneczne, Melanowo, Melanówek; Sołectwo Sławęcín; Sołectwo Ciechocin

Kontakt telefoniczny z dzielnicowym: 52 39 56 231, tel. kom. 571 335 150

e-mail: dzielnicowy.charzykowy3@gd.policja.gov.pl

Dzielnica nr III obejmuje:

Sołectwo Chojniczki; Sołectwo Funka, miejscowości: Funka, Bachorze, Stary Młyn; Sołectwo Topole, miejscowości: Topole, Władysławek, Karolewo; Sołectwo Charzykowy, miejscowości: Charzykowy, Łukomie, Pomoc, Wolność; Sołectwo Kopernica, miejscowości: Kopernica, Babilon, Borne, Styporc; Sołectwo Swornegacie, miejscowości: Swornegacie, Chociński Młyn, Drzewicz, Kamionka, Kokoszka, Małe Swornegacie, Małe Zanie, Owink, Płęsno, Sepiot, Śluza, Wączas, Wielkie Zanie, Zbrzyca; Sołectwo Konarzyny, miejscowości: Konarzyny, Konarzynki, Korne; Sołectwo Ciecholewy; Sołectwo Żychce, miejscowości: Żychce, Żychckie Osady; Sołectwo Kiełpin, miejscowości: Kiełpin, Binduga, Duża Kępina, Mała Kępina, Nowa Karczma, Rowista; Sołectwo Zielona Huta; Sołectwo Zielona Chocina, miejscowości: Zielona Chocina, Boryń, Chiny, Dziegiel, Jaranty, Jonki, Nieprzchoąg, Nierostowo, Nowa Parszczenica, Parszczenica, Popielewo, Złota Góra; POD Metalowiec w Chojnicach

5. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Chojnicach – Chojnice ul. Gdańska 51
tel. 52 396 00 00 e-mail: sekretariat.chojnice@straz.gda.pl

6. OSP Gminy Chojnice – Chojnice ul. 31 Stycznia 56a tel. 52 3972129 w. 318
e-mail: lukasz@gminachojnice.com.pl

7. Park Narodowy „Bory Tucholskie” - Charzykowy ul. Długa 33 tel. 52 3988397
e-mail: sekretariat@pnbt.com.pl

8. Zaborski Park Krajobrazowy Charzykowy ul. Turystyczna 10 tel. 52 396 09 64 lub 727 660 065
e-mail: zpk@pomorskieparki.pl

9. Starostwo Powiatowe w Chojnicach - Chojnice ul. 31 Stycznia 56 tel. 52 39 66500
e-mail: starostwo@powiat.chojnice.pl

10. Urząd Gminy w Chojnicach – Chojnice ul. 31 Stycznia 56a tel. 52 39 71129
e-mail: gmina@gminachojnice.com.pl

11. Urząd Miejski w Brusach – Brusy ul. Na Zaborach 1 tel. 52 39 69 300

12. Posterunek Policji w Brusach – Brusy ul. Wojska Polskiego 35 89-632 Brusy tel. 47 7436241
Kontakt telefoniczny z dzielnicowym z dzielnicy nr II: 47 7436245
e-mail: dzielnicowy.brusy2@gd.policja.gov.pl

Dzielnica nr II obejmuje:

Sołectwo Czapiewice; Sołectwo Czarnowo; Sołectwo Leśno – miejscowości: Leśno, Leśno Dąbrówka, Leśno Osady, Kaszuba, Wysoka Zaborska; Sołectwo Główczewice; Sołectwo Gacnik;

Sołectwo Lubnia; Sołectwo Orlik – miejscowości: Orlik, Lamk; Sołectwo Przymuszewo – miejscowości: Przymuszewo, Kruszyn, Lendy, Parzyn, Windorp; Sołectwo Rolbik – miejscowości: Rolbik, Laska, Widno; Sołectwo Skoszewo – miejscowości: Skoszewo, Skoszewko, Peplin.

Kontakt telefoniczny z dzielnicowym z dzielnicy nr 3: 47 7436243

e-mail: dzielnicowy.brusy3@gd.policja.gov.pl

Dzielnica nr III obejmuje:

Sołectwo Brusy Wybudowanie; Sołectwo Czarniż; Sołectwo Czyczkowy; Sołectwo Huta – miejscowości: Chłopowy, Huta, Rudziny; Sołectwo Kinice; Sołectwo Kosobudy – miejscowości: Broda, Kosobudy; Sołectwo Małe Chełmy – miejscowości: Antoniewo, Małe Chełmy; Sołectwo Małe Gliśno – miejscowości: Dąbrówka, Małe Gliśno; Sołectwo Męcikał - miejscowości: Czernica, Giełdon, Męcikał, Okręglik, Turowiec, Parowa; Sołectwo Wielkie Chełmy – miejscowości: Asmus, Krównia, Wielkie Chełmy; Sołectwo Żabno.

13. OSP Brusy ul. Gdańska 1B 89-632 Brusy tel. 52 398 2998 e-mail: osp.brusy@gmail.com

14. OSP Leśno ul. Kaszubska 3 89-634 Leśno

7. Źródła opracowania/literatura

Materiały do monografii przyrodniczej regionu Gdańskiego Tom IX. Zaborski Park Krajobrazowy. Problemy współistnienia z Parkiem Narodowym „Bory Tucholskie”. Praca zbiorowa pod redakcją Macieja Przewoźniaka. Wydawnictwo „Marpress” Gdańsk 2003.

Tabela 1. Jeziora Zaborskiego Parku Krajobrazowego - położenie, cechy morfometryczne i charakter ekologiczny

Lp.	Jezioro	Sz. geogr. °N	Dł. geogr. °E	Wysokość m npm		Powierzchnia (ha)			Objętość (tys.m ³)	Głębokość (m)			Typ hydrol.*	Typ troficzny**	
				1	2	1	2	3		maksymalna					
										1	2	3			śr.
1	Duże Łowne	53°48,1'	17°27,2'	123,2	123,1	15,0	16,4		835,4		7,9		5,1	B	M (p)
2	Małe Łowne					2,5						5,4		B	Do (p)
3	Duże Gluche k. Chocińskiego Młyna	53°49,3'	17°27,0'	125,2	122,0	37,5	41,5		4 046,5		29,8		9,8	O	M (d)
4	Małe Gluche k. Chocińskiego Młyna	53°49,4'	17°28,3'	125,2	124,6	8,5	10,0		250,0		5,1		2,5	B (o?)	O-M (p)
5	Niedźwiedzie	53°45,5'	17°22,6'	124,9	126,0	26,0	28,4		1 045,9		8,3		3,7	O	M-E (p)
6	Długie	53°48,5'	17°37,5'			6,2		6,2				3,9		B	Do (p) L
7	Charzykowskie	53°46,5'	17°30,4'	120,0	121,0	1336,0	363,8	1	533,2		30,5		9,8	P	E (d)
8	Punk					1,3								B	?
9	Karsińskie (z Jez. Długim)	53°50,4'	17°30,7'	120,0	120,0	671,0	688,0		73 365,0		27,1		10,7	P	E (d)
10	Welsyk			122,0		4,0								B	?
11	Witoczno	53°52,7'	17°31,0'	119,7	120,2	95,0	101,2		4 342,0		6,8		4,3	P	E (p)
12	Skoszewskie	54°01,9'	17°36,3'	146,8	147,6	50,0	48,2		2 940,2		23,2		6,1	O	M? (d)
13	Somińskie	53°00,8'	16°37,7'		144,0	422,2	433,1		11 368,8		14,0		2,6	P	E (d)
14	Kruszyńskie	53°59,7'	17°37,0'		144,0	462,5	461,3		14 546,3		7,0		3,1	P	E (p)
15	Parzyn	53°59,0'	17°38,9'	142,1	142,0	55,0	52,9		547,9		2,0		1,0	P	E (p)
16	Leśno Górne(pln.)	53°57,5'	17°42,5'		134,3	42,5	45,0		1 440,0		7,7		3,2	P	E (p)
17	Leśno Dolne(pld.)	53°56,6'	17°42,0'	133,0	134,0	37,5	39,5		1 591,7		8,3		4,0	P	E (p)
18	b. n., (SE od Warszyna)					3,0								B	?
19	Warszyn	53°56,1'	17°38,7'	139	139,0	37,5	35,2		903,8		4,7		2,6	B	M-E (p)
20	Kaczewo					2,1								B	Dp (p?)
21	Piecki	53°54'	17°33'			6,0		6,0				6,6		B	Do (p) L
22	b.n. (k. jez. Kaczewo)					1,6								B	?
23	Duży Babionek					2,0								B	Dp (p?)
24	Milachowo	53°56,3'	17°33,8'	122,6	123,0	62,5	64,7		1 229,9		3,9		1,9	P	E (p)
25	Duże Gluche (w dolinie Kulawy)	53°58,6'	17°32,9'	128,8	128,1	43,5	45,0		3 612,7		17,2		8,0	P	M-E (d)
26	Małe Gluche (w dolinie Kulawy)	53°57,9'	17°32,3'		127,6	12,0	12,5		622,3		12,9		4,9	P	E (d)
27	Szczonek					2,7								P	E (p)
28	Zmarłe	53°55,3'	17°31,8'	125,9	124,0	30,0	29,6		2 763,7		19,4		9,3	B	M-E (d) L
29	Żabinek k. Laski					4,4								O	E (p)
30	Laska	53°55,9'	17°30,6'	121,5	122,0	70,4	70,4		1 040,7		3,6		1,5	P	E (p)
31	Mechówek					2,8								B	?
32	Śluza	53°55,2'	17°29,2'	121,4	122,0	73,5	76,1		2 389,2		6,1		3,1	P	E (p)
33	Czarne	53°54,8'	17°31'			11,0		8,5				6,0		B	Do (p) L
34	Nawionek	53°54,3'	17°32,1'		127,2	12,5	10,2	9,1	663,0		10,0	8,5	6,5	B	O (d) L
35	Gardliczno Małe					12,5					10,5			O	M (d)
36	Gardliczno Duże	53°54,0'	17°32,3'		124,0	31,0			3 337,4		26,5		7,5	B	
37	Stawek			119,4		4,0								O (o)	Dp (p?)
38	Płesno	53°53,0'	17°33,0'		119,5	87,5	94,6		15 097,2		37,0		16,0	P	M (d)
39	Małofackie					37,5					4,5			P	E (p)
40	Łackie	53°51,5'	17°34,1'	119,2	119,3	115,0	126,7		10 908,7		19,0		8,6	P	E (d)
41	Dybrzk	53°50,8'	17°36,6'	119,2	192,0	229,0	216,5		18 955,9		19,0		8,8	P	E-H (d)
42	Kosobudno	53°50,1'	17°38,9'	119,6	119,4	51,0	58,5		227,5		7,1		3,8	P	E (p)
43	Moczadło	53°49'	17°38'			3,6		3,6				10,0		B	Do (p) L
44	Sosnówek	53°49'	17°37,2'			3,5		4,1				8,2		B	Do (p) L
45	Żabinek k/ jez. Dybrzk	53°50'	17°37,3'			5,8		7,0				2,4		B	Do (p) L
46	b. n., k. Krowni					1,2								B ?	?

1 - wg: Choiński A. 1991. 2 - wg: Jańczak J. (red.) 1997. 3 - wg: Kraska M. (red.) 1999.

* B - bezodpływowe, P - przepływowe, (o) - okresowo

** O - oligotroficzne, M - mezotroficzne, E - eutroficzne, H - hypereutroficzne; (d) - dimiktyczne, (p) - polimiktyczne (niestratyfikowane)

Do - dystroficzne oligohumusowe, Dp - dystroficzne polihumusowe, L - lobeliowe,